

SOSYAL MEDYA PLATFORMLARINDA RIZA OLMAKSIZIN PAYLAŞILAN GÖRÜNTÜ VE SESLERE İLİŞKİN ATILACAK YASAL ADIMLAR HAKKINDA BİLGİ NOTU

AV. KARDELEN YILMAZ

SOSYAL MEDYA PLATFORMLARINDA RIZA OLMAKSIZIN PAYLAŞILAN GÖRÜNTÜ VE SESLERE İLİŞKİN ATILACAK YASAL ADIMLAR HAKKINDA BİLGİ NOTU

Hazırlayan:

Av. Kardelen Yılmaz

Yayımlayan: 17 Mayıs Derneği

Kaos GL Derneği

Birinci Dijital Baskı: Mart 2022

Bu kitap parayla satılamaz. İnsan haklarının desteklenmesi amacıyla yapılan ve ticari olmayan etkinliklerde serbestçe kullanılabilir.

İçindekiler

4

Amaç & Yararlanıcı

5

Açıklamalar

7

Başka birinin paylaşımında fotoğrafım iznim olmadan kullanılırsa ne yapabilirim?

8

e-tespit nedir?

10

Erişimin engellenmesini talep edebilir miyim?

11

Suç duyurusunda bulunabilir miyim?

15

Önemli Notlar

18

Kaynakça

Amaç

Bu bilgi notu, sosyal medya platformlarında kendisine ait görüntü ve seslerin rızası olmaksızın üçüncü kişilerce paylaşılması durumunda atılacak yasal adımlar hakkında bilgi vermeyi amaçlamaktadır.

Yararlanıcı

Bu bilgi notunun yararlanıcıları kişisel verisi bu şekilde üçüncü kişilerce yaygınlaştırılan mağdurlardır.

AÇIKLAMALAR

Sosyal medya sıkça kullandığımız bir platformu haline gelmiştir. Twitter, Facebook, Instagram, TikTok başta olmak üzere fotoğraf, video, yazı paylaşılan birçok uygulama mevcuttur. Sosyal medyanın aktif ve sık kullanılması beraberinde bazı hakların ihlal edildiği durumları ortaya çıkarmıştır.

Özellikle kişilerin fotoğrafları kullanılarak paylaşım yapmak yaygındır. LGBTİ+'lar kimi zaman fobik şakalara konu olmaktadır kimi zaman doğrudan hedef gösteren ve nefret içeren paylaşımlara maruz kalmaktadır. Bu gibi durumlarla karşı karşıya kaldığımızda atabileceğimiz yasal adımları bilmek önemlidir.

BAŞKA BİRİNİN PAYLAŞIMINDA FOTOĞRAFIM İZNİM OLMADAN KULLANILIRSA NE YAPABİLİRİM?

e-tespit nedir?

Kimliği belirli veya belirlenebilir gerçek kişiye ilişkin her türlü bilgi kişisel veri olarak tanımlanır. Dolayısıyla kişinin tanınmasını sağlayacak bir fotoğrafın izinsiz olarak paylaşılması kişisel verinin ihlal edilmesi anlamına gelecektir. İzin almadan fotoğrafın fobik bir şakaya veya nefret ve hedef gösterme içeren bir paylaşıma konu edilmesi halinde sırasıyla aşağıdaki adımlar takip edilebilir.

Elektronik ortamda yapılan paylaşımların linklerinin sonradan kaybolması riskine karşı e-tespit işlemi ile noter aracılığıyla yapılmaktadır. Bu uygulama sayesinde internet ortamında yayınlanan sayfaların ve indirilebilen dosyaların tespiti yapılmaktadır. Yani herhangi bir paylaşımı açan linke tıklandığında payla-

şımın silinmesi gibi durumlarla karşılaşılsa da, e-tespit işlemi yapıldığında, paylaşım ya da sayfa silinmiş olsa bile, paylaşım görülebilecektir.

e-tespit işleminin yapılması için, Türkiye Noterler Birliği Bilişim Sistemi'ne kaydolmak gerekir. Türkiye Noterler Birliği web sayfasına girerek, yeni tespit butonuna basıldığında kayıt için kimlik bilgileri, e-posta adresi gibi bilgilerin doldurulacağı sayfa görülecektir. Bilgiler doldurulduktan sonra giriş yapılarak, tespitin yapılması istenen internet sitesine ilişkin aşamalara geçilecektir.

Erişimin engellenmesini talep edebilir miyim?

İnternet ortamında yapılan paylaşımın hakları ihlal etmesi halinde, önce paylaşım yapan kişiye, içeriğin yayından çıkarılmasını talep edebilir. İçeriği paylaşan kişiler, talebin kendisine ulaştığı tarihten itibaren 2 gün içerisinde talebi yerine getirmelidir. Eğer talebi yerine getirmez ve paylaşımı kaldırmazsa talebi reddetmiş olacaktır.

İzinsiz paylaşım yapan kişinin, paylaşımı kaldırmayı reddetmesi ile birlikte 15 gün içerisinde sulh ceza hakimliğine ‘içeriğin yayından çıkarılması’ na ilişkin başvuru yapılabilir. Sulh ceza hâkimi bu talebi, 3 gün içerisinde, duruşma yapmadan karara bağlar.

Suç duyurusunda bulunabilir miyim?

Türk ceza kanununda (TCK) ‘Özel hayata ve hayatın gizli alanına karşı suçlar’ başlığı altında birtakım suç başlıkları düzenlenmiştir. İnternet ortamında, sosyal medya platformlarında başkasına ait görüntü veya sesleri, kişinin rızası olmaksızın yaymak ve paylaşmak bu başlık altına girmektedir. Bu sebeple suç duyurusunda bulunulabilir. TCK’nın 136. Maddesi ‘verileri hukuka aykırı olarak verme ve ele geçirme’ suçundan suç duyurusunda bulunulabilir. Bu gibi durumlara ilişkin bir yargıtay kararı şöyledir:

“...sosyal medyayı aktif şekilde kullanan 20 yaşındaki sanığın müşterek hayat tec-

rübelerine göre internet ortamındaki paylaşımlara karşı daha ihtiyatlı davranması gerektiği de dikkate alındığında, sanığın, öncesinde tanımadığı mağdurla ilgili hiçbir araştırma yapmaksızın, paylaşımını destekleyen herhangi bir veri de bulunmadığı halde, mağdurun adının ve soyadının açıkça yer aldığı facebook profil resmini, çok sayıda üyesi bulunan platformda, mağduru silahlı terör örgütünün destekçisi olarak tanıtacak ve mağdur hakkında önyargı oluşturmaya teşvik edecek tamamen asılsız ibarelerle başkalarının görgüsüne sunduğu anlaşıldığından...”¹

Burada aktif sosyal medya kullanıcılarının paylaştığı bilgilere ilişkin daha dikkatli davranması gerektiğini belirtmiştir.

¹ 12. CD., E. 2019/532 K. 2019/10827 T. 13.11.2019

“...Mağdurun kendi facebook hesabındaki profil resminin, onun başkaları tarafından görülmesini ve bilinmesini istemeyeceği özel yaşam alanına ilişkin bir görüntü olarak kabul edilemeyeceği...”

Bu cümlede de Facebook gibi platformlarda kullanılan profil resimlerinin özel yaşama girmeyeceğini belirtmiştir. Ancak kararın devamında:

“...mağdurun kişisel veri niteliğindeki resmini, hukuka uygunluk nedenlerinin bulunmaması nedeniyle hukuka aykırı olduğunda tereddüt bulunmayan bir yöntemle ... yayımlayan sanığın... eyleminin TCK’nın 136/1. madde ve fıkrasında tanımlanan verileri hukuka aykırı olarak verme veya ele geçirme suçunu oluşturduğu, mağdurun resminin,

onun onur, şeref ve saygınlığını rencide eden ibarelerle birlikte alenen yayımlanması nedeniyle...”

Burada da görüleceği gibi profil resimlerinin başka paylaşımlarda izinsiz kullanılması verilerin hukuka aykırı olarak verme ve ele geçirme kapsamında değerlendirilmektedir.

Verileri hukuka aykırı olarak verme ve ele geçirme olarak bahsettiği veri, kişisel veridir. Kişinin tanınmasını sağlayan ya da kişiyi belirlenebilir, tanınabilir yapan her veri kişisel veridir. Dolayısıyla kişinin kimliğini belirleyebilecek o kişiyi tanımayı ve bulmayı sağlayacak bir fotoğraf kişisel veri olacaktır.

ÖNEMLİ NOTLAR

- Sosyal medya hesaplarından kişinin kendi fotoğrafını paylaşması, fotoğrafın aleniyet kazandığı anlamına gelmemektedir. Kimi zaman böyle bir yanılgıya düşülmekte ya da fotoğrafın aleniyet kazandığına ilişkin hukuki anlamda eksik bilgilendirme olabilmektedir. Ancak fotoğraf, sosyal medya hesabından yayımlanmış olsa bile izinsiz olarak kullanılamaz. Fotoğrafın ‘özel hayata ilişkin olmaması’ durumunda da rıza olmadan yapılan paylaşımlar, özel hayatın gizliliğini ihlal suçu kapsamına girmese de verileri hukuka aykırı olarak verme ve ele geçirme suçu kapsamına girmektedir.
- E-tespit işlemi, tek başına hukuki bir süreç başladığı anlamına gelmemek-

tedir. Bu işlemi, herhangi bir hukuki adım atılması halinde delilin kaybolmaması açısından, tespitin kolaylaşması için atılan bir adım gibi düşünülmelidir.

- Israrlı ve sistematik olarak sosyal medya üzerinden rahatsız etme, sürekli bir kişiye mesaj atma gibi durumlar aynı zamanda kişinin huzur ve sükununu bozma suçunu oluşturmaktadır. Buradaki temel unsur ısrarlı hareketin olmasıdır. Dolayısıyla sosyal medya hesapları üzerinden ısrarlı bir şekilde mesaj atılması veya aranması halinde kişinin huzur ve sükununu bozma suçundan suç duyurusunda bulunulabilir.

KAYNAKÇA

- https://portal.tnb.org.tr/Shared%20Documents/E-Hizmetler_Hakkinda.pdf
- <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2007/05/20070523-1.htm>
- <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.5237.pdf>

www.17mayis.org

www.kaosgl.org